Nr. 36 Sibiiu, Joi, 31 Martiu (12 Aprile) 1894. Anul XLII

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl, 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **stréinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 45
Corespondenţele sunt a se adresa la
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refusă — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de dóuĕ ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nóuă
la
„Telegraful român“,

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe pătrariul II Aprile-Maiu-Iuniu al anului 1894, cu preţul cel mai moderat, ce se póte vedé în fruntea fóiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pe lângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se pótă cetí.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfêrşesce cu ultima Martiu 1894, sĕ-şi înnoiască abonamentul, pentru-că altfel espeditura va fi silită a sista espedarea fóiei.

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

Cinism.

S'a făcut vorbă multă despre Kossuth, ii s'au preamărit faptele, după datina jidano-magiară până la estrem. s'a declarat de cătră unii chiar de semiḑeu. Puţin ne impórtă pe noi tóte aceste şi puţin ne pasă, dacă compatrioţii magiari în înferbêntarea lor îşi perd cumpĕtul şi se fac ridicoli. Asta e tréba lor.

Am gândit însĕ că ceea-ce fac ei, ne este permis sĕ facem şi noi; ne e permis adecă şi nóue sĕ ne aducem aminte de eroii şi bărbaţii nostrii mari, ne e permis sĕ le eternisăm memoria, cum voim noi, neconturbaţi şi neşicanaţi de nimenea. Dar aci ne-am înşelat şi ni s'a dovedit de nou, cât de mărginiţi, egoişti, cinici şi mici de suflet sunt ḑiariştii jidano-magiari, cari durere, stăpânesc aḑi situaţia în Ungaria şi fac opinia publică.

Fiind vorba in timpul din urmă despre Kossuth şi despre evenimentele din 1848—9, nóue românilor negreşit, că ne-au venit în minte bărbaţii nostri de atunci, cari s'au espus şi s'au jertfit pentru causa românéscă, şi între aceştia cu deosebire figura marcantă şi eroică a prefectului Avram Iancu. Acesteia s'a dat espresiune în foile române. In o fóie s'a propus sĕ sĕ facă lui Iancu în cimiteriul dela Cebea un monument mortuar, ér noi am ḑis în nrul 34. al fóiei nóstre cu privire la acésta următórele:

„Dacă magiarii la mormêntul lui Kossuth sĕ entusiasméză pentru poporul lor, avem şi noi un scump mormênt, care, ne admoniéză pururea la iubirea némului şi la împlinirea cu sfinţenie a datorinţii faţă de el. Este mormêntul dela Cebea din Zarand, al nemuritoriului Avram Iancu.

Aceste i-au scos din sărite pe unii ḑiarişti, i-au făcut nervoşi, încât de nou s'au folosit de arma lor obicinuită, de josnica şi înjositórea calomnie şi de falsificarea adevĕrurilor istorice. Căci ce am făcut noi? Întocmai ca magiarii cu Kossuth, am dat espresiune amintirei, săpată pe vecie în inima fiecărui român, amintirei lui Iancu, care a luptat pentru dinastie şi a ridicat arma şi s'a jertfit pentru drepturile şi binele poporului seu şi în privinţa acésta fie asiguraţi compatrioţii nostri, că póte sta alăturea cu „semiḑeul“ Kossuth Un bărbat, care fără aspiraţiuni egoiste, condus numai de iubirea de ném luptă şi jertfesce totul pentru poporul sĕu, acel bărbat e mare şi nobil şi memoria lui trebuie sĕ o stimeze chiar şi duşmani lui de odinióră.

Étă însĕ cum scrie despre Iancu „Magyarorszag“ vorbind despre monument:

„Cine a fost acest Avram Iancu? Trădătoriu de patrie, agitator perfid, care pe timpul luptei pentru libertate cu ajutoriul moţilor fanatisaţi a măcelărit pe unguri. Acestui bărbat, pentru aceste merite voiesc sĕ'i ridice statuă“.

La aceste n'avem nimic de ḑis, căci în faţa obrăzniciei adeseori trebue sĕ păstrăm tăcere. Cel mult, dacă am urma calea de calumnie, jidano-magiară, am puté sĕ le întorcem aceste la adresa lui Kossuth. Dar acésta cale noi nu o vom urmări nici odată.

Un alt ḑiar „B. Hirl.“ reproducênd pasagiul nostru, citat mai sus, ḑice: „Tel. Rom.“ vrea sĕ facă loc de peregrinagiu mormêntul lui Iancu“, ér' cu privire la monument ḑice: „numai aceea mai lipsesce, ca cinismul sĕ fie complet, sĕ sĕ recomande ca loc de monument Aiudul“.

La aceste respundem cu cuvintele din „Dreptatea“ nóstră (nr. 70) din Timişóra, care referitor la aceste fórte nimerit scrie:

„Ai lor toţi sunt semiḑei, toţi sunt eroi, cari au luptat pentru drept şi libertate, chiar şi cei ce au ridicat armă de revoltă contra legiuitului împĕrat şi rege, ér ai nostri sunt toţi trădători de patrie şi rebeli chiar şi când apĕră patria şi tronul!!“

Ei, unde trebuie mai mare cinism decât purcederea acésta a foilor magiare?!.

Revista politică.

Dieta din Budapesta s'a deschis sub auspicii de tot deprimătóre. Opositia vrea sĕ se folosésca de tóte întêmplările obvenite de la mórtea lui Kossuth, acusând pe preşedinte şi pe guvern, că n'au observat o ţinută corectă faţă de cultul lui Kossuth. In şedinţa de Luni, Ugron a atacat rĕu pe presidentul pentru purtarea lui faţă cu representanţii presei, dar propunerea de a da vot de blam presidentului a picat. A venit apoi la ordinea ḑilei scrisórea de mulţămită a fiilor lui Kossuth; opositia a atacat rĕu pe president că n'a esecutat conclusele dietei în spiritul, după cum au fost ele luate, ér deputatul Hoitsy a presentat o resoluţiue de blam, care însĕ a căḑut avênd guvernul o maioritate de 67 voturi. In şedinţele următóre se vor pune la ordinea ḑilei desbaterile asupra proiectelor politice bisericesci. Se astéptă la desbateri furtunóse, deóre-ce opositia va folosi ca armă şi „nepatriotismul guvernului“ manifestat faţă de cultul lui Kossuth.

* * *

Impĕratul Germaniei Wilhelm petrece pe pâmêntul frumósei Italii. După întêlnirea dela Abazzia cu monarchul nostru, împĕratul german s'a întâlnit cu regele Umberto. Veneţia unde petrec ambii monarchi le-a pregătit ḑile frumóse de sĕrbătóre, căci înalţii óspeţi au fost primiţi cu ovaţiuni, cum rar sĕ vĕd. Aceste întâlniri confirmă şi mai mult, că alianţa triplă n'a suferit nici o schimbare şi că monarchii vor sĕ susţină acéstă alianţă „pentru pacea européná“. Foile italiene şi germane, care sunt pline de elogiuri frumóse la adresa ambilor monarchi aduc în legătură petrecerea monarchului german în Italia şi cu împrejurarea, că spiritul dominant chiar în cercurile conducătóre din Italia, era sĕ se reducă puterea armată; deóre-ce starea financiară a Italiei e aşa de rea, încât nu mai póte suporta jertfe mari. Atât Crispi cât şi ministrul marinei au declarat însĕ, că Italia trebue sĕ ţină cont de puterile aliate, că are lipsă de sporirea armatei, de întăriri artificiale pe tóte terenele; deóre-ce Italia nu se póte lăsa ca în privinţa acésta sĕ fie chiar şi îndărătul Helveţiei.

* * *

In şedinţa parlamentului din Viena din 7 Aprile n. s'a continuat desbaterea asupra proiectului de buget. Deputatul tiner-ceh Dr. Vasati aminteşte că neliniscea între locuitorii din Boemia s'a nutrit artificial. Contrarietăţile între cehii şi nemţii din Boemia se pot éră aplana dacă interesele sunt comune. După aceea vorbesce contra Ungariei, despre care ḑice, că afară de regele acolo toţi ceilalţi sunt kossuthişti. — Ministrul de finanţe Plener luând cuvêntul apĕră proiectul de buget şi în decursul vorbirii sale amintind de proiectata reformă electorală ḑise între altele: Guvernul vrea cu tótă seriositatea reforme electorale şi apoi accentuă, că un austriac bun trebue sĕ doréscă deslega-

---

FOIŢA.

Cuvinte sufletesci

de I. C. Lavater.

(Urmare)

44. Căt de des ai fost deja la marginea tuturor speranţelor în puterea nopţii. Ḑiuă s'a făcut érăşi şi nouĕ esperienţe te învaţă ce spirit părintesc grigesce de tine! Acésta a bună samă o vei esperia şi acum în ḑilele cele mai întunecate ale vieţei tale esaminătóre. Nu despera! Multe ţi-ai perdut, însĕ nu tot! Credinţa ta eserciază, speranţa ta se întăresce, cugetul tĕu spiritual se limpeḑesce, nisuinţa ta spre o lume mai bună se deştéptă. Supunerea şi suferinţa ta se perfecţionéză; — puterile tale nemuritóre se mişcă, se împreună spre discutarea celor muritóre. Religiunea ta va învinge. Acésta este dorinţa mea sinceră şi speranţa mea.

45. După mórtea amicilor, cari se iubesc, iubirea nu se stînge. A fost iubirea din inimă, atunci ea este nemuritóre asemenea sufletului.

46. Cine a început drumul cu tine, vede capĕtul drumului, unde se află el, acolo şi îngerul Domnului este la el — şi spiritul lui este în el, îndată ce se va gândì la Dumneḑeu.

47. Ce s'a iubit, şi ce mórtea a despărţit -- aceea Dumneḑeu érăşi va împreuna odată, bucuriei este de a i-se face bucurie.

48. Nu părăsì nici odată firul acela, pe care ţi-a umblat bine, calea aceea nici odată, care este însĕmnată cu binecuvêntarea Domnului, carea a fost bucuria călĕtorului. Plécă cu bucurie mai departe pe calea aceea, pe care adeseori ai întâlnit bucurie.

49. Esistă un părinte al ómenilor — atunci numai el ia şi dă. Dă el — el dă ca părinte şi nu altcum. Ia el şi ce iubim, iubire voiesce a ne şi pregătí; care nu ni se va lua nici odată. Ce face tata, este bine făcut pentru copilul ascultător.

50. Cine trimite amurgul sĕrei, — acela trimite şi aurora dimineţii; sĕ nu urmeze după aurora dimineţii sórele lucitor?

51. Intrébă-te des, de ce nu-mi pare reu nici odată? şi de ce adeseori.

52. Primesce-ţi prin învĕţare şi învĕţătură momentele grăbitóre ale vieţei.

53. Ai scăpătat, te ridică în grabă în sus şi părêndu-ţi reu de nebunia ta, grăbesce a îndrepta odată erórea.

54. Nu lăsa sĕ-ţi răpéscă nici odată nóptea aşteptările luminei.

55. Fericit este acela, care s'a dedat la punctualitate în cele mai însĕmnate afaceri, care în tóte se arată bun, binevoitor şi cuminte, al cărui scop este a se nobilita însuşi prin tóte lucrurile.

56. Fie-care nópte se preface în lumină; aşa sĕ deslégă ori-ce gâcitură, aştéptă cu linisce şi cu speranţă finea căilor provedinţei lui Dumneḑeu.

57. Crede-mi: Mai fericit nu am fost nici odată, decât când credeam cu sinceritate în credinţa Domnului şi în adevĕrul promisiunei lui, şi când urmam cu inimă curată învĕţăturile lui dumneḑeesci.

58. Diligintă sinceră şi răbdare pie la gréua împlinire a datorinţei, adeseori rĕmân neluate în considerare din partea omului, însĕ nici odată nu rĕmân neuitate de Dumneḑeu.

59. „Implinesc eu scopul esistenţei mele?“ — te întrébă în tótă ḑiua.

60. Sufere cu umilinţă nóptea — până când ḑice Dumneḑeu sĕ se facă lumină.

61. Chizeş al immortalităţii sĕ-ţi fie iubirea adevĕrului şi a lucrurilor bune, care nu a pus derapănător în inima ta.

62. Dumneḑeu va fi vĕrsat balsam pe ranele tale; Dumneḑeu nu te va lăsa în durerile tale feliurite.

63. Poverile cari le purtăm sunt grele, însĕ mai grele ne aştéptă. Acela, care ni le face suportabile, pe cari le purtăm, va face suportabile şi pe acelea, pe cari vom avé sĕ le purtăm. Sĕ nu mergem mai departe; — pentru astăḑi ni s'a dat putere, pentru mâne ni se va da. De o mią de ori o ḑic: In voi zace totul. De-am fi mai umiliţi, atunci am fi mai pre sus. Dacă lipsa ne trimite la Dumneḑeu, atunci lipsa dispare înaintea lui Dumneḑeu. Sĕ grigim numai de sufletul nostru, şi tótă cealaltă grijă sĕ o aruncăm spre Dumneḑeu. Dela ómeni aştept puţin sau nimic, însĕ totul dela Dumneḑeu, care nici odată nu este mai aprópe, de când atunci, când ni se pare, că este mai departe. (Va urma).

rea cestiunii de limbă şi de naţionalitate, căci acésta este cu mult mai importantă de cât reforma electorală.

* * *

Ţiarul engles „Manchester Guardian“ dela 20 Martiu 1894 publică o scrisóre, a renumitului profesor W. R. Morfill din Oxford, care a fost preşedintele marei adunări ce s'a ţinut acolo, precum se scie, în causa română şi din care estragem următórele:

Este de aşteptat, că opiniunea publică a Europei civilisate va da pe magiari de gol pentru faptele lor meschine de despotism, prin cari ei şi-au perdut bunul nume şi cari sunt de aşa, încât pot sĕ nimicéscă respectabila aducere aminte de luptele lor pentru libertate dinainte de asta cu 45 de ani. Este slab rĕspunsul acela, ce-l dau magiarii la dojenele amicilor lor, cari le împută purtarea lor faţă cu slovacii şi cu românii, şi cari stăruesc a-le spune, că trebue sĕ le cruţe şi respecteze naţionalitatea.

Chipul lor de-a tracta rasele subjugate trece, în adevĕr peste margini. Nu de mult am vĕdut cum magiari au împedecat pe slovaci de-a serba memoria poetului lor naţional I. Kollar şi câţiva ani mai'nainte societatea literară a slovacilor a fost desfiinţată, ér fondurile ei au fost confiscate. Spre a justifica aceste acte de meschină tirănie, se înfăţişéză Europei ridiculosul spectru al panslavismului, ca şi când cineva ar puté crede, că panslavismul póte esista în realitate cu mai mare probabilitate, decât panteutotismul şi panceltismul.

Românii se plâng, cu drept cuvênt de aceea, că scólele lor sunt prigonite şi închise; că în cele mai bune funcţiuni de stat nu pot ajunge; se plâng, că limba şi legea lor sunt persecutate. Bine, că după nume ei au o lege electorală astfel alcătuită, încât în adevĕr ea nu esistă pentru ei. Legea de pressă, care domnesce în Ungaria, ar face onóre statelor celor mai despotice în Europa. Acésta este vechia lege austriacă, care în spiritul magiarilor a fost una din cele mai însemnate arme, de care s'au folosit în contra dinastiei Habsburgilor; însĕ magiarii, liberându-se de sub jug, au avut ingeniósa rĕutate de-a impune acéstă lege românilor.

Românii din Transilvania respìng cu indignare idea, ce li-se atribue, de-a căuta o uniune cu fraţii lor de dincolo de munţi. Acéstă visiune a aprins creerii scrintiţi ai câtorva poeţi şi entusiaşti, însĕ nu se póte dice, că ea a întrat în regiunea politicei practice.

Dacă magiarii ar fi inţelepţi, ei ar înceta de-a provoca rasele supuse statului lor, ca sĕ mérgă în acéstă direcţiune. Cestiunea naţionalităţii nu e fără însemnătate în Europa. Dinpotrivă, ea este una din cele mai mari forţe ale sistemu-nostru politic modern. Dacă cestiunea nationalităţii românilor va fi tractată cu echitate şi cu respect, acestia vor deveni supuşi leali; dar dacă se folosesc de-o crudă represiune în contra ómenilor mai moderaţi ai generaţiunei de faţă, le vor urma în viitor ómeni violenţi. Dacă ne vom aduce aminte, că numĕrul românilor în Ungaria e aprópe de patru milióne, vom putea sĕ judecăm, dacă apărătorii lor n'au a se teme de nimic. Trebue se sperăm, că magiarii, cari se înfăţişéză ca liberali şi desfăşură înaintea Europei stégul libertăţii, vor deveni cu timpul înţelepţi.

* * *

„Zastava“ din Neoplanta publică un apel la adresa tuturor comunităţilor bisericesci din diecesa Carloveţ, prin care se convócă o mare adunare de protestare contra reformelor bisericesci politice, pe diua de 19 Aprile. Patriarchul Brankovici, a hotărît sĕ convóce congresul sêrbesc la începutul lui Maiu, în care de asemenea se vor lua resoluţiuni contra reformelor bisericesci ale guvernului.

* * *

Joi în 24 Martiu v. s'a închis sesiunea corpurilor legiuitóre ale României prin un mesagiu regal, în care regale mulţămesce de activitate rodnică, ce au depus deputaţii şi senatorii spre a conduce un pas mai departe opera legislativă pentru îmbunătăţirea diferitelor ramuri ale administraţiunei publice.

Votând, dice mesagiul, cu o lună înainte de aplicarea lui, un budget echilibrat numai cu mijlóce normale fără adaus de imposite sau resurse estraordinare, aţi desĕvêrşit programul îndreptărei financelor nóstre, urmat cu înţelepciune şi stăruinţă de şese ani necurmat.

Acéstă politică a primit încuragiarea şi rĕsplata ei prin constatarea, la finea esercitiului 1892—1893, a unui escedent de 24 milióne, fapt unic în analelele nóstre finanţiare. Intrebuinţarea acestui escedent s'a făcut astfel încât, pe de o parte, ne-a scutit de a mări datoria publică cu 11,000,000 aprópe; ér pe de altă parte a făcut sĕ dispară o ultimă anomalie din budgetele nóstre.

Legea pentru o bancă agricolă este destinată a ajuta clasa atât de însemnată a proprietarilor şi arendaşilor, cărora le va pune la îndemână un credit mai eftin, ceea-ce le este atât de necesar. în vederea mai cu samă, a crisei de preţuri, de care suferă producţiunea agricolă în lumea întrégă.

Tot pentru a ajuta şi a sprijini agricultura nóstră, acest principal isvor al avuţiei naţionale, aţi votat tratatele de comerciu cu Germania, cu Austro-Ungaria, cu Belgia, adecă cele trei ţĕri cari, după Englitera, ţin primul rang în comerciul nostru esterior. Prin aceste tratate ni-am asigurat pe acele têrguri egalitatea de tacse vamale pentru tóte produsele nóstre; prin acel cu Germania, mai cu sémă, am dobândit chiar soliditatea şi consolidarea lor pe un timp îndelungat. In schimbul unui a semenea beneficiu n'am sacrificat nimic din tacsele tarifului nostru destinat a incuragia şi a apăra industria nóstră născendă.

Legea organisărei ministeriului de esterne, legea prin care se reforméză corpul technic de lângă ministeriul lucrărilor publice; mai multe legi ale ministeriului domeniilor vor aduce asemenea simţite îmbunătăţiri în trei ramuri însemnate ale administraţiunei ţĕrei.

Prin creditele, ce le-aţi acordat, pe lângă cele atât de importante votate din sesiunile trecute, pentru continuarea reţelei nóstre de căi ferate, pentru restaurarea sau ridicarea din nou a monumentelor nóstre bisericesci şi a institutelor de cultură, aţi dat un nou avênt acestui curent de civilisaţiune pe tóte căile, în care România a întrat de un sfert de secol încóce, şi pe care merge cu paşi aşa repeţi şi siguri încât şi-a atras stima şi încrederea tuturor naţiunilor Europei.

Armata nóstră, pentru care s'a făcut atât în sesiuile trecute, n'a rĕmas uitată nici în sesiunea actuală.

Reforma codului de justiţie militară respunde mai bine modificărilor din urmă întroduse în organisarea armatei nóstre. Prin îndeplinirea însĕ, a câtorva lipse s'au luat mĕsuri pentru a se întări disciplina, acea virtute care este cea dintâiu a unui oştean, şi fără de care celelalte în loc de a fi o forţă devin o slăbiciune şi o primejdiă naţională.

Lucrarea d-vóstră din sesiunea actuală, fără a fi încă completă, este şi bine-făcĕtóre. Puteţi, dar, sĕ vĕ întórceţi în căminurile d-vóstre, ţéra nóstră iubită a făcut încă un pas pe calea fără hotar a progresului. In numele Meu şi al ţĕrei ve mulţumesc.

Academia română.

Sesiunea generală din anul 1894.

Raportul secretariului general asupra lucrărilor făcute în anul 1893—94.

(Incheiere.)

In şedinţa dela 25 Iuniu Academia a hotărît a numi o comisiune, compusă din domnii colegi P. Poni şi Sp. Haret, care sĕ pregătéscă un proiect de regulament pentru punerea în aplicare a voinţei esprimată de Vasile Adamache în testamentul sĕu. Acest proiect se va supune deliberărei d-vóstre în cursul acestei sesiuni.

3. La 14 Ianuariu s'a comunicat Academiei testamentul rĕposatei Alecsandra Ajderol, trimes de esecutorii testamentari, d-nii G. Pĕucescu, advocat şi Marin Petrescu, inginer. Prin acest testament se institue un legat Academiei. Cestiunea primirei legatului a fost dată în studiul dlor colegi V. Maniu şi I. Kalinderu şi hotărîrea definitivă rĕmâne a se da de d-vóstră în cursul acestei sesiuni.

4. În anul trecut am arătat situaţiunea, în care se găsia averea rĕposatului Vanghelie Zappa, din care Academia primesce, conform testamentului 1000 galbeni pe an. Cestiunea se află şi astădi în aceeaşi stare ca şi în anul trecut, ear drepturile Academiei sunt încredinţate apĕrărei dlui advocat D. Geanni, asistat de dl coleg V. Maniu.

5. O pagubă însemnată a suferit Academia la 22 Maiu, când un puternic uragan, venit asupra oraşului Craiova, a făcut stricăciuni mari casei Macinca, proprietatea Academiei, din acel oraş. Delegaţiunea a luat dispositiuni pentru repararea caselor. Comisiunea d-vóstre financiară vĕ va arĕta amĕnuntele acestei lucrări şi va supune aprobărei d-vóstre cheltuelile făcute.

Concursurile premielor.

În acéstă sesiune sunt a se acorda cinci premii, dintre cari: douĕ pentru opere publicate, şi trei pentru lucrări presentate în manuscript despre diferite subiecte puse la concurs.

La concursurile acestor premii s'au presentat următórele publicaţiuni şi lucrări:

1. La „premiul Năsturel-Herĕscu“ de 4000 lei, care este a se decerne unei cărţi scrise în limba română, cu conţinut de ori-ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuariu până la 31 Decembre 1893, — s'au presentat publicaţiunile următóre:

A. C. Cuza, „Meseriaşul român“. Iaşi 1893. 1 volum în-8°.

St. Georgescu-Sergentul, „Memorii din timpul rĕsboiului pentru idependenţă 1877–78“ Ediţiunea IV. Bucuresci f. an. 1 vol. în-8°.

N. Maneguţiu, „Reunirea românilor din Transilvania şi Ungaria“. Studiu naţional-istoric-religios. Sibiiu 1893. 1 vol. în-8°.

N. Petraşcu, „Figuri literare contimporane“. Bucuresci 1893. 1 vol. în-8°.

N. Rădulescu-Niger, „Rustice“, vol. I poesii, vol. II Nuvele. Bucuresci 1893. 2 vol. în-8°.

Th. D. Speranţă, „Tot anecdote populare“, volumul III. Ed. I. Bucuresci 1893. 1 vol. în-8°.

G. Dem. Teodorescu, „Istoria filosofiei antice. Orientul, Grecii, Romanii, Creştinii“. Bucuresci 1893. 1. vol. în 8°.

Dr. Urechiă, „Igiena“. Bucuresci 1893. 1 vol. în-8°.

2. La „Premiul Statului Lazăr“, de 5000 lei, care este a se da unei cărţi scrise în limba română, cu conţinut sciintific, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuariu 1892 până la 31 Decembre 1893, s'au celei mai importante invenţiuni sciintifice făcute dela 1 Ianuariu 1892 până la 31 Decembre 1893, — s'au presentat următórele:

Constantin Chiru, „Canalisarea rîurilor şi irigaţiuni“ Bucuresci 1893. 1 vol. în-8°.

Dr. L. C. Cosmovici, „Elemente de morphologie (anatomie-istologie) şi fisiologie animală“, pentru cursurile liccale. Iaşi 1893. 1 vol. în-8°.

Dr. I. Kiriac, „Curs clinic de patologie chirurgicală“. Lecţiuni profesate la Institutul de chirurgie. Vol. I şi II. Bucuresci 1892, 1893. 2 vol. în 8-°.

Dr. Ioan Radianu, „Tratat de chimie analitică calitativă teoretică şi practică“. Bucureşci 1892. 1 vol. în-8°.

Dr. Ioan Radianu, „Chimie analitică aplicată“. O nouă metodă pentru dosarea chlorului şi a acidului fosforic în urine. Bucuresci 1893. 1 br. în-8°.

3. La „Premiul Hagi-Vasile“, de 5000 lei, destinat a se da unei cărţi scrise în limba română şi publicată în timpul dela 1 Ianuariu 1888 până la 31 Decembre 1893, cu următorul cuprins: Istoria comerciului la români, sau Starea actuală a comerciului în România, sau Studii asupra legislaţiunii comerciale în statul român, sau ori-ce alte subiecte privitóre la comerciul român, — s'a presentat următórea publicaţiune:

Grigorie V. Maniu, „Dreptul comercial“. Vol. I şi II. Bucuresci 1893. 2 vol. în-8°.

În sesiunea generală trecută, scăpându-se din vedere a se alege comisiunea penru esaminarea cărţilor presentate la acest premiu, acea comisiune s'a ales în şedinţa ordinară dela 22 Octobre 1893, compusă fiind din d-nii I. C. Negruzzi, I. Kalinderu şi P. S. Aurelian. Alegerea acestei comisiuni s'a făcut sub reserva aprobărei domniei-vóstre.

4. La „Premiul Statului Eliade-Rădulescu“, de 5000 lei, pus la concurs spre a se da celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: „Studiu asupra basmelor române în comparaţiune cu legendele antice clasice şi în legătură cu ale popórelor învecinate şi ale tuturor popórelor romanice“, — s'a presentat un manuscript cu devisa: „Ego tibi... varias fabulas conseram auresque tuas benevolas lepido susurro permulceam... Erant in quadam civitate rex et regina...“

Φυλόμυθος ὁ φυλόσοφος πως ἐστι.

Apulejus, Metamorph. VI. Aristotele. Metafisica I. 1.

5. La „Premiul Alexandru Bodescu“, de 1500 lei, pus la concurs spre a se da celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: „Istoria teatrului în România“, s'a presentat un manuscript cu devisa:

„Tot patria învingĕtóre va învinge şi astădată. I.“

Tóte publicaţiunile şi manuscriptele presentate la concursurile acestor premii în terminul regulamentar şi publicat de Academie, au fost trimise la timp spre studiare comisiunilor alese pentru acest scop.

Secretar general:

D. Sturdza.

Aspiraţiunile naţionale-politice ale românilor din Ungaria.

(Urmare.)

Organele inspectoratului de stat însĕ în ţinuturile cu poporaţiune micstă consideră la tot casul de cea dintâi datorinţă a lor de a supraveghia în inspecţiunile lor numai instrucţiunea limbii magiare din institutele nemagiare. Dacă în obiectul acesta învĕţătoriul póte arĕta órecare succes, e scăpat. Că óre în celelalte părţi ale activităţii sale de învĕţător lucră el conscienţios, îndemânatic, cu succes şi în ce spirit — acésta rĕmâne de comun neconsiderat. Şi totuşi ar trebui şi ar fi sĕ fie în interesul statului sĕ supravegheze strict ca tóte naţionalităţile sĕ susţină în scólele lor o instrucţiune şi educaţiune corespundĕtóre şi se nu-i fie indiferent în ce spirit şi în ce direcţiune sĕ face aci crescerea naţională. – A fi în clar cu acésta este din punctul de vedere al statului ungar cu mult mai însĕmnat decât buchisarea şi borborosirea câtorva cuvinte magiare, câtorva frase şi versuri, ce în curênd au sĕ fie uitate.

Invĕţarea limbii magiare nu ameninţă nici o naţionalitate în caracterul sĕu (in ihrem Volkthum), numai cât fiecare popor se aibă grige, ca instrucţiunea în limba sa proprie se nu fie negligétă. Despre o desnaţionalisare a masselor estinse de popor care locuesce compact în mod raţional nici că póte fi vorbă. Cetăţanul cult al Ungariei, ori de ce naţionalitate ar fi, va recunósce totuşi, că „pentru fiinţa statului nostru elementul constitutiv şi susţinător este cel magiar, că espansiunea aceluia (a elementului magiar) e în însuşi interesul susţinerii statului, că prin urmare tot ce e apt spre a întări acest element, trebue salutat cu bucurie. (? ? Red.)

Când citez aprobând acésta părere a amicului şi colegului meu Dr. Oskar von

Meltzl,*) prof. şi deputat dietal, se înţelege, vedi bine, şi din partea luí, că prin întărirea statului ungar şi a naţiunii conducĕtóre, nici decum nu ar fi iertat ca desvoltarea culturală naţională a celorlalte naţionalităţi se fie împedecată sau reţinută, mai e a se pretinde cu hotărire, ca, în sensul legilor esistente şi statul sĕ ajute şi promoveze acéstă desvoltare. Acésta o mai cere şi însuşi interesul statului.

In cât privesce causa bisericéscă a românilor, biserica greco-catolică, a cărei credincioşi în maioritate sunt români, se bucură de aceleaşi drepturi şi libertăţi ca şi biserica romano-catolică din Ungaria, ér biserica gr. or. română sĕ bucură din 1868 de o autonomie legală estinsă, precum d. e. în regatul României nu esistă nici pe departe. Biserica îşi alege liberă episcopii sei, cari sunt membrii ai casei magnaţilor.

Biserica îşi cresce şi institue preoţii sei, îşi ţine adunările sale bisericesci, îşi are autorităţile sale bisericesci şi scolastice independente, cărora diferitele institute confesionale sunt supuse. . .

Despre causa scolară română din Ungaria şi Transilvania vrem sĕ comunicăm încă câteva date. După publicaţiunea ministeriului reg. ung. de culte dela 1883 în poporaţiunea românéscă cea de 2,589.070 de suflete în anul scolastic 1891—2 erau 436.251 de băeţi obligaţi la scólă în vêrstă de 6--15 ani, dintre cari însĕ numai 250.612. adecă 57·44% au cercetat de fapt scóla.

Intre cele 7 naţionalităţi ale ţerii românii stau în locul cel din urmă în privinţa cercetării scolii. In asĕmĕnare însĕ cu stările de cu 20 de ani mai înainte şi aci se observă un progres însĕmnat, anume în anul 1871 la românii din Ungaria proprie numĕrul celor ce cercetau scóla făcea numai 27·6% ér în Ardél 33·16% din numĕrul celor obligaţi la scólă. Numĕrul scólelor elementare românesci arată însĕ numai o modestă înmulţire. In anul 1869 erau 2569 scoli elementare cu limbă de propunere numai românéscă, în a. 1891 erau 2719 de acelea. Afară de limba română încă o limbă de propunere era în 361 scóle românesci-unguresci şi în 3 românesci-sêrbesci. Aşadară limba română este limbă de propunere în 3083 scóle elementari.

(Va urma).

*) „Die Stellung der Siebenbürger Sachsen in Ungarn", 1878. pag. 14.

Noutăţi.

Deputaţi la sinodul archidiecesan au mai fost aleşi: cerc. V Deva: Dr. Ioan Mihu, adv. şi Daniil David, senat.; cerc. VI Haţeg: Ambrosiu Bêrsan, primariu şi Teof. Tulea, notariu; cerc. VII Ilia: Al. Olariu, adv. şi Aug. Nicóră, cand. de adv.; cerc. VIII Geógiu: Petru Piposiu, jude de tablă în pens. şi Ioan Piso, senat. magistr.; cercul IX Zarand: Dr. Pavel Oprişa, prof. şi Teod. Pop, adv.; cercul X Câmpeni: Dr. Vas. Preda, adv. şi Dr. Enea Draia, adv.; cerc. XII Cluş: Petru Nemeş, not. public reg. şi Petru Piposiu, jude de tablă reg. în pens.; cerc. XIII Solnoc: N. Cosma, not. şi Vict. Cupşa, cand. de adv.; cerc. XIV Bistriţa: Dr. I. Popescu, adv. şi Dr. And. Monda, med.; cerc. XV Têrnava: George Dima, profesor şi Ioan Ivan, adv.; cercul XVI Sighişóra: Ioan Şandru, asesor la scaunul orfanal şi Zah. Tătariu, v.-not. la trib.; cerc. XVII Treiscaune: Iosif Puşcariu, advocat şi Val. Bologa, dir. filialei „Albina"; cerc. XVIII Braşov: Ioan Popea, prof. şi Ioan Panţu, profesor; cerc. XIX Bran: Ioan cavaler de Puşcariu, jude la trib. suprem în pens. şi Dr. Iancu Meţian, propriet. mare; cerc. XX Făgăraş: Ioan Turcu, proton. comit. şi Nicol. Garoiu, advocat.

* * *

Academia română a ţinut la 25 l. c. a dóua sa şedinţă publică, la care au asistat şi M. S. regele şi A. S. principele Ferdinand.

Dl C. Olănescu a citit discursul sĕu de recepţiune ca membru ordinar al Academiei române, vorbind despre viéţa şi activitatea lui Vasile Alecsandri.

Dl Iacob Negruzzi a rĕspuns dlui Olănescu.

* * *

Instalarea noului episcop de Buzĕu. Vineri s'a făcut la Buzĕu instalarea noului episcop. Trenul a sosit în gară la órele 4. Acolo aşteptau prefectul judeţului, primariul oraşului deputaţii de Buzĕu şi de Râmnicul-sărat şi persónele oficiale. La sosire, primarul oraşului, a pronunţat un discurs căruia i-a rĕspuns P. S. Sa episcopul Climescu. Dela gară cortegiul a pornit la episcopie. Dl Marghiloman, ministrul justiţiei, care a asistat la ceremonie, s'a întors sara în capitală.

* * *

Institutul „Ardeléna". Din raportul direcţiunei institutului de credit şi de economii „Ardeléna" din Orĕştie estragem următórele:

Activele institutului s'au înmulţit în anul espirat cu 183,066 fl. 02 cr. şi au făcut la finea anului 1.008,791 fl. 22 cr.; împrumuturile acordate de institut au crescut cu 130,128 fl. 22 cr. Tot asemenea tendinţă progresivă se póte constata şi în ceea ce privesce fondurile proprii ale societăţii, astfel fondul social a numĕrat cu finea anului 100,000 fl.; cel de reservă 43,953 fl. 51 cr.; cel de pensiune 5,004 fl. 38 cr.; efectele publice ale institutului au representat cu finea anului o valóre de 23,260 fl. Profit curat a fost de 19,023 fl. 88 cr.

Institutul se află în o desvoltare normală, solidă şi progresivă.

Profitul curat de 19,023 fl. 88 cr. realisat în anul 1893 s'a împărţit astfeliu:

1. Pentru interese de 5% după capitalul social vechiu .	fl.	3,750.—
2. Pentru interese de 6% după capitalul social nou . .	fl.	782.80
3. Pentru fondul de reservă	fl.	1,550.—
4. Pentru tantiemă la funcţionari	fl.	775.-
5. Pentru scopuri filantropice şi culturale:		
a) cuota VII şi VIII în scopul creării unui fond de 2000 fl. pe sama casinei române din Orĕştie	„	400.—
b) cuota a VI-a în scopul creării unui fond de 1000 fl. pe sama protopresbiteratului gr. or. al Orĕştiei	„	100.—
c) cuota a VI-a în scopul creării unui fond de 1000 fl. pe sama protopresbiteratului gr. cat. al Orĕştiei	„	100.—
d) pentru colecta gimn. gr. cath. din Blaş	„	50.—
e) pentru fondul elevilor morboşi dela gimnasiul gr. or. din Brad	„	50.—
f) pentru zidirea bisericei gr. or. din Dâncul-mare . .	„	50.—
g) pentru scóla gr. or. din Batiz	„	25.—
h) pentru scóla gr. or. din Berii	„	25 —
i) pentru scóla gr. or. din Căstău	„	25.—
j) pentru scóla gr. or. din Romoşel	„	25.—
l) pentru scóla gr. or. din Vinerea	„	25.—
m) pentru procurarea de premii scolare la elevii dela scólele române din Orĕştie şi jur	„	40.—
n) pentru reuniunea rom. de înmormêntare din Orĕştie .	„	15.—
6. Pentru dividenda de 5% după acţii vechi . . .	„	3,750.—
7. Pentru dotare estraordinară la fondul de reservă .	„	4,750.—
8. Pentru fondul de pensiune	„	1,500.—
9. Pentru fondul întru acoperirea perderilor la operaţiuni	„	700.—
10. Profit transportat în contul anului viitor	„	536.08
	fl.	19,023.88

* * *

Uneltiri contra şcóleler confesionale. Foile din Arad scriu, că ministrul de instrucţiune a trimis deja prima admoniţiune contra scólelor poporale confesionale din Têrnova, Seleuş şi Kepsig, căci starea acelor scoli ar fi tare deplorabilă. Comitetul administrativ al comitatului Arad a dispus ca comuna Micalaca sĕ înfiinţeze o scólă comunală. Representanţa comunală a denegat esecutarea acestei disposiţiuni şi a apelat contra acelui decis al comitetului administrativ. Ministrul de instrucţiune însĕ a respins apelaţiunea şi a ordonat înfiinţarea scólei comunale.

* * *

Procese nóue. „Hazánk" scrie, că procurorul din Oradea-Mare a făcut acum de curênd arĕtare la tribunal despre douĕ articole ale umoristicului „Vultur", încriminându-le. Ele au apărut în anul trecut şi procurorul a aflat că conţin agitare naţională şi religionară. Pertractarea se va ţiné în curênd. — Nici foile nóstre umoristice nu scapă de persecuţie.

* * *

Comunitatea de avere din Caransebeş. Adunarea ordinară de primăvară a representanţilor comunităţii de avere se va ţiné în Caransebeş Joi în 19 Aprile a. c. st. n. la $9^1/_2$ óre diminéţa. Programul adunărei generale a representanţilor comunităţii de avere este: Darea de samă despre disposiţiile şi întêmplările mai însemnate petrecute dela ultima adunare generală din 22 Septembre 1893. 2. Socotelile anuale şi inventariile comunităţii de avere şi a fondului caselor pro 1893 şi raportul comisiunei de revisiune despre esaminarea socotelilor menţionate. 3. Relaţiunea comisiunei de revisiune despre scontrarea cassei principale şi a oficiului de economie şi despre revisiunea manipulaţiunei lor. 4. Abdicerea magistrului silvanal Antoniu Dyk şi rugarea lui pentru escontentare. 5. Rugarea fostului servitoriu silvanal Ilie Imbrea pentru escontentare. 6. Rugarea fostului primcodrean Ilia Raduzescu pentru escontentare. 7. Rugarea fostului servitoriu silvanal Ioăn Cuzma pentru escontentare. 8. Rugarea vĕduvei contabilului rĕposat Toma Martinov pentru escontentare. 9. Propunerea comitetului referitóre la esecuţiunile reale pentru încasarea daunelor silvanale. Suplice incurse mai târdiu.

* * *

Afacerea vêndĕrei bunului dela Cristur. „Gazeta Transilvaniei" comunică următórele: Delegaţiunea comitetului fondurilor scolastice centrale grăniţăresci, printr'o representaţiune către Majestatea Sa a protestat în contra vêndĕrei bunului dela Ciceu-Cristur al fondurilor grăniţăresci şi 'l-a rugat sĕ nu apróbe acéstă vêndare despotică şi ilegală. Ministrul unguresc de instrucţiune publică, printr'o telegramă adresată fişpanului, anunţă acum, că nu va recomanda Majestăţii Sale spre aprobare vêndarea domeniului. Scirea acésta fiind adevĕrată, va face bune impresii asupra românilor grăniţeri, cari vor privì în acest fapt o învingere a causei lor.

* * *

Aplanarea grevei jurnaliştilor din Budapesta. Greva jurnaliştilor din Budapesta, provocată prin cunoscutele disposiţiuni pripite şi vătĕmătore ale presidentului dietei b. Bánffy, este acum aplanată. Pe basa conferenţelor comune între comitetul esecutiv al jurnaliştilor şi între presidentul dietei şi premieriul ministeriului, s'a hotărît restituirea stării de mai nainte. Jurnaliştii dară şi-au ajuns scopul şi au căpĕtat satisfacţiune deplină. Aplanarea controversei s'a făcut şi în scris, stipulându-se patru puncte, referitóre mai mult la formalităţi.

* * *

O rĕsbunare mişelésca. La Ardon, în cantonul Valais (Elveţia), trăia un mocan, Jules Art, om de trébă şi considerat de vecini fórte bine. Marţia din sĕptĕmâna trecută, ducêndu-se la stânele din Isieres, fu cuprins de spaimă. El îşi găsí turma culcată la pămênt. Un lac de sânge era pe jos. Din 70 de capete de vite, care în ajun erau în bună sănĕtate, 60 erau mórte. Fuseseră stâlcite cu ciomegele. Dece dintre ele erau atât de mutilate, încât fu nevoie sĕ fie ucise. Mai multe dintre bietele dobitóce erau cu ochii scoşi şi córnele rupte. Art se plânse îndată justiţiei. Dar de urmele autorului acestui măcel nu s'a dat încă. Art crede că un fost prieten, cu care cu câteva dile înainte se certase la cârcimă, şi-ar fi rĕsbunat în acest chip asupra lui.

* * *

Erní călduróse. Intr'o cronică veche se află date interesante, referitóre la erni domóle din timpurile de mai înainte. In anul 1172 a fost érna aşa de domólă, încât cu finea lui Ianuariu pomii au înverdit şi pasĕrile şi-au făcut cuiburi şi au clocit. In anul 1289 nici nu s'a observat sĕ fi fost érnă. Temperatura a fost atât de caldă, încât fetele se împodobiau cu buchete de viorele. In anul 1421 înfloriră pomii în Martiu şi viţele de viă în Aprile; tot în acéstă lună erau cópte cereşele. In anul 1572 erau deja în Februariu pomii cu frundе şi pasĕrile îşi făceau cuiburi. Tot aşa a fost şi în 1585 când pe la Pasci erau deja cópte spicele de pe câmpuri. In anii 1607 şi 1617 n'a fost nici zăpadă, nici ger. In 1662 n'au încălzit ómenii nici în ţĕrile nordice preste érnă şi pomii au înflorit în Februariu.

* * *

Contra anarchiştilor. Cortesul spaniol a adus o lege aspră pentru a pune capĕt lăţirei şi puterii anarchiştilor. După o disposiţiune a acelei legi autorii atentatelor de esplosiuni vor fi judecaţi la mórte, ori pe viéţă, chiar şi în casul, când esplosiunea n'ar fi secerat jertfe.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român".

Bran 22 Martiu 1894.

Domnule redactor!

A trebuit în fine mórtea sĕ-şi céră tributul ei şi de acolo, de unde nu credeam, aşa curênd. Ilustra dómnă Constanţa de Puscariu după un morb greu, numai este între cei vii.

Scirea despre mórtea ei a străbătut iute nu numai în Bran, dar în tot locul, unde dênsa a fost cunoscută şi apreţiată după frumósele ei calităţi de damă română.

O adevĕrată „Cornelià română" a fost acéstă dómnă îngrijinduse mai mult de binele familii şi crescerea copiilor ei, decât de binele ei propriu.

A lăsat în urmă un soţ nemângăiat în adânci bĕtrâneţe, pre binemeritatul nostru barbat Ilustritatea sa domnul cav. de Puscariu, jude curial în pensiune cu patru fii binecrescuţi cum dóră cred, că nu prea mulţi muritori au norocul a avé aşa copii. Cel mai mare fiu este inginer superior în România, al doilea este judecător de tribunal în Pesta, al treilea profesor de medicină în Iaşi, — ér al patrulea este vice-consul în Tanger (Maroco).

Inmormêntarea a fost Vineri în 18 Martiu a. c.

Ceriul senin şi limpede, sórele de primăvară dulce şi strălucitor din acéstă di, destăinuia inima cea bună a reposatei.

Căci sĕ spună numai cine a cunoscut pe acéstă ilustră damă română, cine şi cum a fost ea?

Sĕ spună studenţii universitari din Pesta, cari au cercetat casa dênsei?

Económă neîntrecută, diligentă şi bună, necriticând pre nimeni cum au slăbiciune unele dame, mai mult sfătuind şi învĕţând. Până a închis ochii ea s'a interesat de toţi ai sei şi tóte ale sale.

La înmormêntare a participat un public ales şi numĕros. Tótă inteligenţa din Bran, numĕrósele rudenii, preoţii şi învĕţătorii, amploiaţii dela pretură, dela vamă, veterinariul de stat, notari primari şi un numĕr fórte însemnat de popor din tot Branul. Spaţiósa grădină a vilei Puscariu era plină de public.

Inteligenţa din împregiurime presentă în numer mare. Judeţul Nic. Penciu, adv. Nic. Garoiu şi alţi fruntaşi din Zerneşti au fost de faţă.

Câtă inteligenţă din Braşov: Ilustritatea Sa dl Bran de Lemények, cumnatul cav. de Puşcariu, profesori dela gimnasiu, amploiaţi dela „Albina" şi câţi alţii nu s'au presentat la acest onor ultim.

Serviciul divin s'a sĕvêrşit înaintea vilei de 7 preoţi cu protopresbiterul T. Meţian în frunte.

Cuvêntarea funebră a stors lacrimi nu numai dela soţul nemângaiat şi dela cei trei fii ai sei presenţi, ci şi dela celalalt public.

In cuvêntare s'a oglindat viéţa ilustrei reposate, care a fost fica din

acei economi și stâlpi ai némului romênesc cum a fost și familia Circa din Săcele.

După cuvêntare trupul a fost transportat la grópa făcută în mijlocul grădinei vilei, unde întristatul soț voesce a zidí o criptă familiară.

Dar scim, că dênsul consolațiune numai află acum curênd în Bran, și frumósele opere ale dênsului începute pentru biserici, scóle și comune dea Dțeu sĕ se pótă indeplini.

Așa e ursita omenéscă când credem „că lumea o am dobândit, atunci în grópă ne sălășluim.“ *Aliquis.*

Cântul în scóla poporală.

(Urmare).

In decursul acestor eserciții și în genere luat la tóte esercițiile și cântările trebue ținuți elevii a cânta lin p. numai acolo trebue ertat a cânta forte, unde acésta se cere prin semnul respectiv. Nimic nu este mai neplăcut că cântarea prea tare, un adevĕrat sbierat, ba chiar sunt de compătimit atari copii, vĕdêndu-i roșii și cu ochii lăcrămați și eșiți afară de torțarea cea mare. E adevĕrat barbarism a suferi acésta, decum a mai îndemna elevii la un așa lucru. Altcum învĕțătorul și aci sĕ servéscă ca adevĕrat model.

Deși am mai amintit odată despre ținuta elevilor la cântare, totuși fiind atrasă atențiunea învĕțătorului în esercitarea și deprinderea celor până aci amintite și elevii vor fi căḑut érăși în deprinderile lor cele rele nu va fi de prisos a mai aminti unele de cari sciu, că elevii fórte des le comit în decursul cântărilor.

Cu deosebire copilele nu prea sunt dispuse a căsca gura în de ajuns, încât degetul cel arătător sĕ între întrĕ dinți; a o căsca mai tare încă nu e frumos. Cu gura închisă nici vorbi nu putem înțelegibil, cu atât mai puțin a cânta; deci acésta sĕ nu o sufere învĕțătorul.

Deși la solfegiarea eserciților, nu putem pretinde ca elevii sĕ stea tot în picióre, sau afară de bancă, totu-și când rĕspund singuratici, sau cântă vre-o cântare în cor, trebue sĕ stea în picióre. Altădată însĕ rĕmân șeḑênd în bănci. Când elevii șed ca și de altădați, așa nici acum nu-i vom suferì sĕ apese peptul de bancă; ér când stau în picióre, sĕ stea în posiție de odihnă cu piciórele, dar drept, peptul afară, și capul sus, ér nu plecat înainte, sau prea îndĕrăpt.

Tonul gutural nu este plăcut în cântare. El sĕ produce când grumazul nu este liber, ci strâns cu cămașa sau cu alte haine, șaluri etc. Șalurile în genere luat nu sunt de suferit la copii în scólă, cu atât mai puțin în decursul órei de cânt; dacă cămașa e prea strîmtă, trebue desfăcută.

Neplăcut e și tonul nasal. El provine ținênd capul aplecat înainte fiind și gura închisă și aerul strĕbate pre nas. Sĕ póte cura ținênd capul drept și gura deschisă.

Inainte de a începe la cântare unii au deosebite apucături nu tocmai plăcute d. e. unii dau un ton închis murmuitor, pre nas, alții tușesc ca și când ar avea de a acorda tonul ca córdele la instrumentele musicale, și altele. (Va urma).

Bibliografic.

„Carte de rugăciune pentru tinerimea gr. or. ort. română“, a apărut în tipografia archidiecesană. Acésta carte de un cuprins bogat, cuprinḑênd diferite rugăciuni e frumos legată încât póte fi podóbă în casa fie-cărui creștin Sĕ află de vênḑare în librăria archidiecesană cu prețul de 15 cr. esemplariul.

Din public.*)

Mulțămită publică.

In urma grelei munci, ce o a întimpinat'o locuitorii comunei nósire Predél, protopresbiteratul Bran, cu edificarea unui nou edificiu scolar, spre încoronarea lucrului am decis a arangia pe ḑiua de 26 Faur a. c. o petrecere cu locuitorii comunei nostre în favorul nóuei scóle. Fórte mulțămitor a fost resultatul acestei petreceri. Deși îngreunați și asupriți de multele spese avute, totuși românașii nostri din comună și din comunele vecine au venit in numĕr aprópe complet.

In general au incurs la acéstă petrecere suma de 53 fl. 40 cr. Din acestia s'au spesat 27 fl. 43 cr; de unde resultă un venit de 25 fl. 97 cr. cari bani s'au și administrat în fondul scólei.

Le esprimăm deci pe acéstă cale sincerile nóstre mulțămite tuturor Prea On. domni contribuenți, căci micul lor obol valoréză fórte mult fiind dat la timp.

Predél în Martiu 1894.

Demetriu Tatulea, paroch. *D. Iorne,* primar.

Nicolae Boșiu, învĕțător.

*) Pentru cele publicate în rubrica acésta redacțiunea nu e responsabilă. Red.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1893.

Budapesta — Predeal

Tren de persóne	Tren accelerat	Tren de persóne	Tren de persóne	Tren accelerat			Tren accelerat	Tren accelerat	Tren de persóne	Tren accelerat.	Tren de persóne
10.—	8.05	8.05	—	2.15	pl.	Viena	sos.	3.—	1.55	3.—	7.20	6 20
8.25	2.10	2.50	5.50	9.15		Budapesta		6.20	7.30	6.35	1.50	8.40
11.28	4.07	6.14	8.57	11.12		Szolnok		2.55	5.23	3.31	11.46	4.47
1.35	5.46	—	11.33	12.50		P. Ladány		12.06	3.46	1.16	10.05	2.24
3.53	7.08	8.42	1.50	2.12	sos. pl.	Oradea-mare	pl. sos.	Tr. de persóne	2.25	11.04	8.43	12.09
4.—	7.15	12.05	2.24	2.19					2.18	10.44	8.38	11.51
4.30	7.43	1.02	3.03	2.49		Mező Telegd		—	1.52	10.07	8.13	11.17
5.22	8.18	2.14	3.46	3.24		Rév		—	—	9.30	—	10.42
5.45	—	2.50	4.07	—		Bratca		—	2.6	9.10	7.47	10.23
6.34	9.07	3.54	4.53	4.17		Ciucia		3.53	—	8.31	7.08	9.51
7.18	9.37	4.53	5.32	4.50		Huiedin		2.58	12.47	7.53	6.39	9.12
8.05	10.37	6.24	6.24	—		Ghîrbĕu		1.13	—	6.53	—	8.17
8.32	—	6.59	6.59	5.55	sos. pl.	Cluș.	pl. sos.	12.17	11.01	6.14	5.25	7.40
8.49	—	11.10	8.40	6.11		Apahida		—	10.45	5.14	4.48	6.52
9.06	—	11.32	9.08	6.27		Ghiriș		—	—	4.45	4.23	6.34
10.08	—	12.50	10.40	7.28		Cucerdea		—	9.23	3.18	3.—	5.26
10.37	—	1.25	11.25	7.50		Uióra		—	8.54	2.31	2.08	4.52
10.59	—	1.43	11.54	—		Vințul-de-sus		—	—	2.13	2.—	4.34
11.07	—	1.52	12.04	—		Aiud		—	8.24	2.05	1.51	4.28
11.31	—	2.18	12.34	8.17	sos. pl.	Teiuș.	pl. sos.	—	8.07	1.35	1.23	4.07
11.48	—	2.40	1.—	8.33		Crăciunel		—	8.—	1.08	12.45	3.47
12.25	—	—	1.40	8.38		Blaș		—	—	12 28	—	2.49
12.50	—	—	2.17	—		Micăsasa		—	7.31	11.57	—	2.27
1.04	—	—	2.35	9.09	sos. pl.	Copșa-mică	pl. sos.	—	—	11.42	—	2.13
1.35	—	—	3.14	—		Mediaș		—	6.57	11.06	—	1.39
1.50	—	—	3.34	9.42		Elisabetopole		—	6.55	10.4	—	1.18
2.13	—	—	3.49	9.44		Sighișóra		—	6.42	10.31	—	12.53
2.32	—	—	4.11	9.59		Hașfaléu		—	6.21	10.09	—	12.37
3.04	—	—	4.48	10.22		Homorod		—	5.54	9.31	—	12.06
3.39	—	—	5.27	10.51		Ágostonfalva		—	5.34	8.53	—	11.29
4.01	—	—	6.10	11.13		Apața		—	4.29	8.23	—	11.03
5.26	—	—	7.52	12.26		Feldioara		—	3.56	6.55	—	9.46
6.08	—	—	8.30	12.58	sos. pl.	Brașov	pl. sos.	—	3.40	6.09	—	9.04
6.40	Tr. de	—	9.03	1.15		Timiș		—	3.19	5.42	—	8.37
7.16	per-	Tren	9.38	1.34		Predeal		—	2.48	5.07	—	8.03
8.—	sóne	accelerat	10.25	2.09				10.17	2.18	4.20	—	7.23
—	11.—	5.15	6.18	2.19				9.41	1.42	—	5.57	—
—	12.26	5.57	7.10	3.01				9.12	1.12	—	5.16	—
—	1.11	6.29	7.40	3.31				4.45	7.40	—	8.50	—
—	8.45	12.20	10.50	1.59								

Budapesta — Arad — Teiuș

		Tren de persóne	Tren accelerat	Tren de persóne			Tren de persóne	Tren accelerat	Tren de persóne		
—	—	10.—	8.05	2.15	pl.	Viena	sos.	6.20	7.20	3.—	—	—
—	—	8.10	1.56	9.30		Budapesta		7·25	1.20	5.50	—	—
—	—	10.04	4.02	1.05		Szolnok		4.15	11.15	2.21	—	—
—	—	3.45	6.57	5.24	sos. pl.	Arad	pl. sos.	11.18	8.20	9.05	—	—
—	—	—	T. d. p.	—				10.46	7.20	8.40	—	—
—	—	4.30	2.34	5.46		Glogovat		10.34	7.01	8.30	—	—
—	—	4.42	2.34	5.57		Gyorok		10.11	6.20	8.08	—	—
—	—	5.03	3.34	6.19		Pauliș		9.58	5.50	7.57	—	—
—	—	5.14	3.58	6.30		Radna-Lipova		9.44	5.28	7.46	—	—
—	—	5.32	4.20	6.48		Conop		9.10	—	7.17	—	—
—	—	5.56	—	7.12		Bêrzava		8.54	—	7.02	—	—
—	—	6.12	—	7.27		Soborșin		8.03	—	6.24	—	—
—	—	6.58	—	8.07		Zam		7.28	—	5.53	—	—
—	—	7.26	—	8.33		Gurasada		7.—	—	5.28	—	—
—	—	7.52	—	8.57		Ilia		6.49	—	5.17	—	—
—	—	8.08	—	9.13		Branicica		6.24	—	4.55	—	—
—	—	8.26	—	9.29		Deva		5.59	—	4.33	—	—
—	—	8.52	—	9.53		Simeria (Piski)		5.43	—	4.17	—	—
—	—	10.—	—	10.19		Orĕștia		4.42	—	3.30	—	—
—	—	10.25	—	10.50		Șibot		4.20	—	3.03	—	—
—	—	10.44	—	11.16		Vințul de jos		4.58	—	2.36	—	—
—	—	11.58	—	11.44		Alba-Iulia		3.40	9.40	2.19	—	—
—	—	11.29	7.05	12.06	sos.	Teiuș	pl.	3.04	9.05	1.39	—	—
—	—	11.56	7.40	12.38								

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova

Orient. Espres	Tren de persóne	Tren accelerat	Tren de persóne	Tren mixt			Tren de persóne	Tren de persóne	Orient. Espres	Tren accelerat	Tren de persóne
9.06	11.—	9.—	9.15	4.15	pl.	Viena	sos.	6.15	2.45	3.16	7.05	6.35
Vineri 1.55	8.25	2.35	6.30	10.10	pl.	Budapesta	sos.	7.10	9.14	10.27	1.20	8.50
5.18	5.20	7.59	4.24	3.36	sos. pl.	Timișóra	pl. sos.	9.50	5.50	5.13	7.50	11.20
—	6.15	8 25	5.25	9.30				9.20	—	5.07	7.42	3.28
—	9.35	10.41	8.23	3.30		Caransebeș		6.22	—	12.53	5.31	11.05
11.28	—	12.52	10.58	7.36		Băile-Herculane		3.40	—	12.53	3.21	5.14
12.09	—	1.25	2.10	—		Verciorova		2.26	—	12.10	2.10	—
10.55	—	11.40	—	—		Bucuresci		—	—	4.03	5.50	—

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. săs.

—	2.35	8.15	3.11	8.58		Cucerdea	7.40	2.37	8.25	1.18
—	3.26	9.01	3.57	9.44		Ludoș	6.55	1.51	7.36	12.22
—	5.07	10.27	5.23	11.11		Oșorheiu	5.30	12.25	5.54	10.35
—	5.50	10.42	5.36	—			5.18	9.35	5.05	—
—	7.25	12.15	7.15	—		Reghinul-săs.	3.50	8.—	3.22	—

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș

		Tren de persóne	Tren de persóne	Tren micst			Tren micst	Tren de persóne	Tren de persóne		
—	—	2.24	11.34	7.10	pl.	Copșa-mică	sos.	9.34	12.05	6.20	—	—
—	—	2.51	12.01	7.43		Șeica mare		9.05	1.40	5.59	—	—
—	—	3.27	12.37	8.27		Lómneș		8.33	11.09	5.32	—	—
—	—	3.53	1.03	8.59		Ocna		8.09	10.43	5.09	—	—
—	—	4.26	1.26	9.23	sos. pl.	Sibiiu	pl. sos.	7.44	10.17	4.49	--	--
—	—	4.36	1.40	—				7.28	8.30	—	—	—
—	—	4.49	1.54	—		Șelimber		7.16	8.17	—	—	—
—	—	5.04	2.10	—		Veștem		7.01	8.00	—	—	—
—	—	5.26	2.39	—		Tălmaciu		6.42	7.39	—	—	—
—	—	5.42	2.56	—		Șebeșul sup.		6.21	7.11	—	—	—
—	—	6.61	3.31	—		Avrig		6.02	6.51	—	--	—
—	—	6.37	3.55	—		Porumbacu int.		5.28	6.15	—	—	—
—	—	7.03	4.23	—		Cârtișóra		5.04	5.48	—	—	—
—	—	7.21	4.43	—		Arpasul inf.		4.55	5.37	—	—	—
—	—	7.41	5.06	—		Vișteа inf.		4.27	5.07	—	—	—
—	—	7.51	5.17	—		Beșimbav		4.17	4.54	—	—	—
—	—	8.11	5.39	—		Sâmbĕta inf.		4.01	4.37	—	—	—
—	—	8.38	6.08	—	sos.	Făgăraș	pl.	3.31	4.05	—	--	—

Simeria (Piski) — Hunedóra

Tren de povară	Tren mixt	Tren de povară	Tren mixt				Tren mixt	Tren de povară	Tren mixt	Tren de povară
6.15	10.35	4.20	9.50			Simeria	5.30	10.25	3.10	8.49
6.38	11.54	4.43	10.08			Cerna	5.14	10.05	2.54	8.29
7.13	12.20	5.18	10.32			Hunedóra	4.50	9.38	2.30	8.—

Brașov — Chezdi-Oșorheiu

5.46	8.50	—	3.10			Brașov	8.18	1.49	—	6.56
6.19	9.31	—	3.53			Prejmĕr	7.48	1.11	—	6.18
7.11	10.32	—	5.03			Sepși-S.-Georgiu	7.02	12.10	—	5.17
8 31	12.08	—	6.40			Covasna	5.46	10.34	—	3.39
9.08	12.54	—	7.26			Kezdi-Oșorheiu	5.—	9.38	—	2.33

Murĕș-Ludoș — Bistrița

4.—	9.10	—	4.20	—		Murĕș-Ludoș	6.46	7.21	—	—	—
6.48	12.41	—	—	—		Țaga-Budatelic	4.14	4.50	—	—	—
9.59	4.55	—	—	—		Bistrița	—	1.16	—	—	—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se cetì de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. Numerele cele grase însémnă órele de nópte.

Redactor responsabil **Silvestru Moldovan.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.